

Verksamhetsplan och budget 2026–2028

Aktiverande styrdokument: Verksamhetsplan
Berörd verksamhet: Överförmyndarnämnden

Beslutsfattare: Överförmyndarnämnden
Beslutsdatum: 2025-12-08

Dokumentansvarig: Susanna Sandström

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Inledning	3
Nämndens uppdrag.....	3
Politisk plattform	3
Omvärld och förutsättningar.....	4
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	5
Begrepp som används i verksamhetsplanen	6
Kommunfullmäktiges fokusmål.....	7
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden.....	7
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb.....	10
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	11
Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	13
Budget 2026	17
Nämndens investeringar.....	17
Bilaga 1 Styrdokument	18
Bilaga 2 Uppföljningsplan	19
Bilaga 3 Plan för innovation	20

Inledning

Enligt 19 kap. 1 § föräldrabalken ska varje kommun ha en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet och ansvarar för verksamhetens inriktning och dess genomförande. Överförmyndarnämnden i Uppsala län är en gemensam nämnd för samtliga kommuner i Uppsala län. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun och följer därför Uppsala kommuns organisation.

Nämndens uppdrag

Överförmyndarnämndens tillsyn ska se till att den kommuninvånare som har en ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare ska få det den har rätt till, både ekonomiskt, socialt och rättsligt. Tillsynen utgår från föräldrabalken, förmynderskapsförordningen, lagen om god man för ensamkommande barn och lagen om framtidsfullmakt.

Politisk plattform

Den gemensamma överförmyndarnämnden bildades 2011 och organisationsformen möjliggörs genom att kommunallagen tillåter kommunerna att samarbeta i en gemensam nämnd. De kommuner som ingår i den gemensamma nämnden är Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammars kommuner med Uppsala kommun som värdkommun för den gemensamma överförmyndarnämnden.

Kommunerna har genom avtal reglerat att den gemensamma nämnden ska ansvara för de samverkande kommunernas överförmyndarverksamhet, i enlighet med det som åvilar var och en av kommunerna enligt gällande lagstiftning. Avtalet reglerar även fördelningen av den gemensamma nämndens kostnader.

Respektive kommunfullmäktige har beslutat om ett gemensamt reglemente för den gemensamma överförmyndarnämnden, där bland annat den politiska representationen för kommunerna regleras. Kommunerna har minst två ägarsamråd per år där budget, mål och uppdrag för den gemensamma överförmyndarnämnden fastställs. Värdkommunen Uppsala beslutar sedan formellt om budgeten för den gemensamma överförmyndarnämnden.

För kommungemensamma mål och uppdrag tillämpas värdkommunens Uppsalas mål och uppdrag i den utsträckning de är tillämpliga för verksamheten. Arbetet mot målen och uppdragen ska kunna komma alla åtta kommuner till del för att vara tillämpliga. Dessa mål och uppdrag tar den gemensamma nämnden upp i sin verksamhetsplan.

Överförmyndarnämnden arbetar utifrån Agenda 2030

En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Det innebär att social välfärd, ekonomisk tillväxt och ekologisk balans eftersträvas för både dagens och morgondagens invånare. Ett hållbart samhälle behåller och attraherar såväl talanger som investeringar.

FN:s agenda för hållbar utveckling balanserar de tre dimensionerna: den ekonomiska, den sociala och den ekologiska hållbarheten. Målen i Agenda 2030 är integrerade i kommunfullmäktiges fyra fokusmål som styr den kommunala verksamheten och strävar mot att skapa en gemensam riktning och förändring i hela den kommunala verksamheten. De sätter fokus på ett gott liv i ett hållbart samhälle och en modern kommun.

Genom att integrera kulturell hållbarhet i de sociala, ekonomiska och miljömässiga hållbarhetsstrategierna stärks kommunens förmåga att bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle. Kultur blir en drivkraft för delaktighet, lärande och förändring – och skapar en varaktig kulturell inverkan som gynnar både kommunen, regionen, nationen och Europa som helhet.

Omvärld och förutsättningar

Rekrytering av ställföreträdare

Dagens ställföreträdersystem är baserat på att det finns ett ideellt engagemang i samhället med en vilja att hjälpa en medmänniska, där en stor del av uppdragen innehas av anhöriga till den enskilde. Däremot finns det uppdrag som är mer komplicerade och krävande än genomsnittet och som innebär en större insats från ställföreträdaren. Detta innebär att ställföreträdarnas uppdrag blir svårare och det blir utmanande att hitta personer att matcha till personer i behov av hjälp.

Nämnden har de senaste åren arbetat fram en framgångsrik strategi för att underlätta rekryteringen. Fokus ligger på annonsering i sociala medier, mer stöd till befintliga ställföreträdare samt en sammanhållen och helt digital process för den som vill bli god man. Detta har resulterat i ett ökat inflöde av nya gode män som också ytterligare ökat i samband med att förvaltningen anställde en administratör som arbetar på halvtid enbart med rekryteringsprocessen av nya gode män.

Välfärdsbrott

Överförmyndarnämnden har sedan några år tillbaka arbetat med att stärka tillsynen för att upptäcka välfärdsbrott, utöka rutinerna på området och öka kompetensen hos medarbetare och förtroendevalda. Arbetet påbörjades eftersom det uppmärksammats ett antal ärenden där funktionsnedsatta personer användes som verktyg inom organiserad brottslighet. Det har funnits ett stort engagemang internt och en stark politisk vilja att driva utvecklingen på området framåt. Detta har lett till att nämnden

används som gott exempel nationellt och fått möjlighet att sprida rutiner och arbetssätt till andra kommuner.

Digitalisering

Nämnden har sedan några år tillbaka en digital färdplan för överförmyndarnämndens verksamhetsutveckling. Den digitala färdplanen revideras årligen och är en strategisk planering av samordningsbehov, omvärldsbevakning och nyttjande av resurser på ett strukturerat sätt. Den digitala färdplanen säkerställer en långsiktig och strukturerad strategi för att följa den digitala utvecklingen.

Under 2024-2025 har nämnden genomfört upphandling och införande av verksamhetssystem. Upphandlingen resulterade i att förvaltningen ska fortsätta med samma leverantör som tidigare, men med en hel del nya funktioner. Bland annat finns det en portal för kommunikation med ställföreträdare, utskick via digital brevlåda, e-arkiv och direktkoppling mot Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten för att inhämta uppgifter för granskning.

En stor del av nämndens tillsyn utgår från granskningen av ställföreträdarnas årsredovisning. I nuläget lämnar de flesta ställföreträdare in sin årsredovisning på papper vilket innebär förvaring och registrering strax över 3000 redovisningar varje år. För att lätta den administrativa bördan och ha ett mer hållbart sätt för inlämning erbjuds därför redovisning via e-tjänst. Sedan e-tjänsten togs i bruk för några år sedan ökar andelen som nyttjar denna med några procent per år. Ambitionen är att inlämning i e-tjänsten ska öka så att majoriteten av alla årsräkningar lämnas digitalt.

Ny lagstiftning

Under våren 2021 presenterades SOU 2021:36 God man och förvaltare – en översyn som föreslår en rad ändringar inom området för överförmyndarnämndens verksamhet. Bland annat föreslås nya begrepp vad gäller omfattningen av ett uppdrag, högre krav på ställföreträdarna vad gäller redovisning och en ökad beslutanderätt för överförmyndarna. Den ökade beslutsrätten för överförmyndarna innebär att beslut om anordnande, jämkning och upphörande i ovtistiga godmanskap flyttas från tingsrätterna till överförmyndarna. Det finns också förslag på införandet av en ny myndighet som ska arbeta med framtagande av föreskrifter, vägledning, utbildningsmaterial, statistik och att tillhandahålla ett nationellt ställföreträdaregister.

Utredningen ligger till grund för en proposition som kommer presenteras i december 2025, med föreslagna ändringar redan under 2026. De föreslagna ändringarna är omfattande både vad gäller organisatoriska frågor och förändrat arbetssätt och kommer ta mycket av verksamhetens fokus i anspråk under kommande år.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Nämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2026 – 2028. Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsboks slutet per augusti och årsboks slutet. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom verksamhetsområdet. Nämnden har också beslutat om en plan för intern kontroll. Överförmyndarförvaltningen ansvarar för att omsätta planerna i praktisk handling.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Begrepp	Beskrivning
Fokusmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar fokusmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med grunduppdrag, nämndmål, strategier, åtgärder och indikatorer.
Uppdrag	Uppdrag som ges till nämnden genom kommunfullmäktiges Mål och budget eller genom beslut som fattas under året av kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen. Till uppdrag från Mål och budget tar nämnden fram åtgärder och vid behov strategier för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen.
Grunduppdrag	Nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Utvecklingen av grunduppdraget beskrivs med nämndmål med åtgärder och/eller indikatorer.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera fokusmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder. Under fokusmål 1 finns ett kommungemensamt obligatoriskt nämndmål inom arbetsmiljö.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda verksamhetsformerna.
Klimatbudget	Klimatbudgeten är ett verktyg för att underlätta och påskynda omställningen så att kommunens klimatmål kan nås. Den innehåller prioriterade åtgärder för planperioden inom de områden som står för majoriteten av utsläppen inom Uppsala kommun.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2026–2028 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina nämndmål och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden gäller båda verksamhetsformerna eller enbart den ena eller andra.
Klimatåtgärd	Åtgärder inom klimatbudgeten, som tillsammans syftar till att kommunens klimatmål ska kunna nås.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (till exempel program eller handlingsplan).
Indikator	Indikatorer mäter trender, resultat och önskade effekter i när- och omvärld som kommunen behöver förhålla sig till. De ska kunna jämföras över tid och där det är möjligt med andra organisationer och kommuner. De kan användas i styrningen genom att sätta ett målvärde för respektive indikator för planperioden.

Kommunfullmäktiges fokusmål

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att minska den administrativa belastningen, öka takten i digitaliseringen och skapa förutsättningar för ett mer effektivt resursutnyttjande.

För att kunna hålla en hög kvalitet och säkerställa en rättssäker process behöver förvaltningens medarbetare fokusera på myndighetsutövningen. Genom att avlasta verksamheten från pappersbaserade processer och manuell hantering frigörs tid för en mer effektiv handläggning av nämndens ärenden. Dessa tas omhand i enlighet med nämndens digitala färdplan. I nuläget pågår införandet av åtgärder som innebär en ökad digitalisering och effektivisering. Dessa tas omhand i enlighet med nämndens digitala färdplan. Ambitionen är att allt som kommer in analogt ska kunna lämnas in digitalt.

En kombination av processkartläggningar, omvärldsbevakning och prioritering är grunden till nämndens digitala färdplan. Den digitala färdplanen har en tidshorisont på 6 år och ska revideras årligen. Här beskrivs förvaltningen önskade mål, effekter och aktiviteter kopplat till digitalisering.

Det finns idag möjlighet för alla ställföreträdare att lämna in redovisningshandlingar digitalt. Denna åtgärd har bedömts särskilt viktig då det är nämndens främsta tillsynsverktyg och i dagsläget till stor del är en pappersbaserad process. Inlämning och handläggning av digitalt inlämnad redovisning sparar både tid som resurser.

Tabell 1. Nämndens åtgärder till Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att minska den administrativa belastningen, öka takten i digitaliseringen och skapa förutsättningar för ett mer effektivt resursutnyttjande.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla användarvänligheten av e-tjänsten för årsräkning	Handlingsplan för digital transformation	Ökad inlämning via e-tjänst frigör tid och medarbetarna behöver lägga mindre tid på administrativa processer
Erbjuda utbildning för redovisning i e-tjänst	Handlingsplan för digital transformation	Möjliggöra ett digitalt arbetssätt för ställföreträdare och medarbetare
Införa e-arkiv för att möjliggöra en helt digital process	Handlingsplan för digital transformation	Ökad flexibilitet och tidsbesparing för medarbetarna
Fortsätta arbeta i enlighet med den digitala färdplanen	Handlingsplan för digital transformation	Nämnden arbetar strukturerat för ett effektiviserat arbetssätt

Uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.

Förutsättningarna att nyttja sina demokratiska rättigheter är inte jämnt fördelade. Kommunen ska därför utveckla arbetet med att öka valdeltagandet i områden och

grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. För att de allmänna valen 2026 ska kunna genomföras på ett tryggt, rättssäkert och tillgängligt sätt behöver samverkan mellan berörda nämnder och bolagsstyrelser stärkas. En mer robust valorganisation behöver byggas upp i såväl mellanvalsperiod som vid valår. Arbetet omfattar bland annat bemanning, lokalförsörjning och logistik.

Överförmyndarnämndens målgrupp har stöd-, och hjälpbehov kopplat till sin rösträtt och behöver särskild information. Nämnden ska därför rikta särskilda informationsinsatser till alla ställföreträdare i samband med val. Detta för att möjliggöra att den som behöver hjälp att rösta ska få ta del av de insatser som finns för att kunna lämna sin röst.

Tabell 2. Nämndens åtgärder till Uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.

Nämndens åtgärd	Förväntade effekter av åtgärden
Utskick till alla ställföreträdare innan valet i september	Fler ges möjlighet att rösta

Nämndmål: Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö

Kommunens systematiska arbetsmiljöarbete ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande. Väl fungerande systematik, rutiner och den löpande dialogen mellan chef och medarbetare skapar förutsättningar för kommunen som arbetsgivare att säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Alla medarbetare har därtill ett individuellt ansvar att aktivt bidra till en god arbetsmiljö.

Samtliga nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och det systematiska arbetsmiljöarbetet i den egna verksamheten samt säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter kan hanteras på ett bra sätt.

Som arbetsgivarnämnd har kommunstyrelsen en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö och följer därför upp hur nämnderna tillämpar det systematiska arbetsmiljöarbetet. Med anledning av detta följer nämnden upp de arbetsmiljörelaterade nyckeltalen hållbart medarbetarengagemang, sjukfrånvaro och upprepade korttidssjukfrånvaro samt tillbud och arbetsskador på kommunövergripande nivå.

Tabell 3. Nämndens åtgärder till Nämndmål: Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Arbeta i enlighet med beslutad kompetensförsörjningsplan	Riktlinje för nämndernas planering, uppföljning och interna kontroll	Säkerställa den individuella utvecklingen hos varje medarbetare och ha en struktur för ersättare vid medarbetares frånvaro
Följa upp korttidssjukfrånvaro med tidiga åtgärder	Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö	Förebygga ökad sjukfrånvaro
Löpande dialog mellan chef och medarbetare om mål, arbetsuppgifter och individuell utveckling	Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö Arbetsgivarpolicyn	Medarbetarna ges möjlighet till medbestämmande i sina arbetsuppgifter, mål och utveckling
Flexibel fysisk arbetsplats och ett digitalt arbetssätt	Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö	Större frihet för medarbetarna att arbeta på det sätt som passar dem

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Erbjuda fortbildning för medarbetare och förtroendevalda	Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö	En effektiv och rättssäker myndighetsutövning

Nämndmål: Överförmyndarnämnden ska ha ett hållbart resursnyttjande

Nämnden ska använda sina resurser på ett hållbart sätt och samtidigt arbeta förebyggande så att den ekonomiska planeringen följs. Tillsammans med en noggrann uppföljning skapar detta förutsättningar för en ekonomisk hållbarhet som förhindrar att kostnaderna överförs på kommande generationer. Nämnden har en god ordning för detta som ska upprätthållas och uppföljning sker genom skriftliga månadsrapporter över det ekonomiska läget till nämndledamöterna.

Alla medborgare har lika rättigheter och ska ges lika villkor och möjligheter att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling. Överförmyndarnämnden ska motverka orättvis fördelning av makt och resurser. Nämndens uppföljning ska synliggöra skillnader där det är relevant. Nämnden ska främja jämlikhet och jämställdhet såväl inom organisationen som i samhället i stort.

Tabell 4. Nämndens åtgärder till nämndmål: Överförmyndarnämnden ska ha ett hållbart resursnyttjande.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Nämndens ekonomi följs upp regelbundet genom ägarsamråd och månadsrapportering till nämnden	Riktlinje för nämndernas planering, uppföljning och interna kontroll	En ekonomi i balans
Tidig dialog i nämnden vid indikationer om överskott/underskott	Riktlinje för nämndernas planering, uppföljning och interna kontroll	Resursnyttjande enligt plan

Indikatorer

Tabell 5. Nämndens indikatorer till Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Målsättning	2023	2024	2025	Nr MoB
Minst 30% inlämning av årsräkning via e-tjänst 2026	9%	14%	19%	
Ökat HME (Medarbetarengagemang)	78%	79%	79%	8
Minskad total sjukfrånvaro		5,6%	3,2%	9
Ekonomiskt resultat i förhållande till budget	0,5 mnkr	0,2 mnkr	~1,5 mnkr	

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker service och myndighetsutövning med hög kvalitet.

Uppsala är ett län där nya och befintliga företag ges förutsättningar att starta och växa. För att stimulera jobbtillväxt behöver det skapas bättre förutsättningar för fler företag att starta, etablera sig, ställa om och växa i länet. Företag och företagare ska mötas av bra service med hög tillgänglighet, god förståelse, effektiv handläggning och tydlig kommunikation. Nämndens anseende som affärspartner och som aktiv och framåtblickande samverkanspartner ska öka.

I nämndens uppdrag ingår att lämna beslut om tillstånd till vissa åtgärder som ställföreträdarna vidtar för sin huvudmans räkning. Det är exempelvis försäljning eller köp av fastighet, att ta lån, uttag av pengar från överförmyndarspärade konton eller förvaltning av arv. Det innebär att flera av näringslivets aktörer såsom mäklare, banker och jurist-, och advokatbyråer är beroende av att förvaltningens handläggning sker rättssäkert och effektivt med rimliga handläggningstider.

Tabell 6. Nämndens åtgärder till Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Nämndens handläggningstider ska inte överstiga 10 arbetsdagar för ett komplett ärende som inte har en komplexitet utöver det vanliga	Näringslivsprogram och handlingsplan	En god relation till näringslivet

Uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som nationell och internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Överförmyndarnämnden har de senaste åren bedrivit ett omfattande förbättringsarbete som medfört att nämnden kommit långt både vad gäller digitalisering och arbete för att motverka välfärdsbrott. Genom strukturerad omvärldsbevakning och fortlöpande utvecklingsarbete förväntas denna resa fortsätta. Nämnden söker erfarenhetsutbyte där det behövs och kan agera förebild för andra kommuner när behov finns.

Tabell 7. Nämndens åtgärder till Uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som nationell och internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortlöpande förbättringsarbete där nämnden agerar även på oprövad mark		En modig och effektiv förvaltning som ständigt förbättras

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Klimatbudget – Transport

Överförmyndarnämndens verksamhet ska ligga rätt i tiden och bidra till den utveckling som behövs för att säkerställa en klimatpositiv verksamhet. Genom att erbjuda hybridarbete för förvaltningens medarbetare ska transporterna till och från arbetet minska. Genom att erbjuda e-tjänster och ett digitalt arbetssätt ska även transporter minska för inlämning av handlingar och posttransporter.

Tabell 8 Nämndens klimatåtgärder inom området transport.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.07 Utveckla insatser för att främja anställdas hållbara resande i tjänsten samt till och från arbetet.	Miljö-, och klimatprogram Handlingsplan för miljö-, och klimatprogram	Färre transporter för medarbetare som arbetar hemifrån, framför allt transporter med bil.

Klimatbudget – Energi

Förvaltningen ska minska resursnyttjande av papper genom att gå över till digitala lösningar i större utsträckning. På så vis minskas både förbrukningen av papper och även transporter i form av postdistribution. Ökad kännedom om behov av att minska användningen av plast, vatten och möjlighet till sortering ska bidra till ökad medvetenhet hos alla medarbetare.

Tabell 9 Nämndens klimatåtgärder inom området energi.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.04 Minska mängden fossil plast som går till energiåtervinning (förbränning) genom att: - arbeta förebyggande för att minska plastanvändningen. - ställa krav på återvunnen, biobaserad och återvinningsbar plast vid inköp. - säkerställa utvecklad och korrekt sortering i den egna verksamheten.	Miljö-, och klimatprogram Handlingsplan för miljö-, och klimatprogram	Nyttjande av plast eller plastförpackningar minskas när möjlighet finns. Hållbar återvinning och sortering ska vara självklar när behov finns.
2.05 Arbeta för att minska energianvändningen i fastigheter och verksamheter genom förändringar i teknik och beteende. Säkerställ att berörd personal har kunskap om energibesparingsåtgärder i sin verksamhet genom att ta fram relevanta energisparutbildningar.	Miljö-, och klimatprogram Handlingsplan för miljö-, och klimatprogram	Minskat resursnyttjande på kansliet.
2.08 Minska användningen av vatten och särskilt tappvarmvatten i kommunens fastigheter och verksamheter	Miljö-, och klimatprogram Handlingsplan för miljö-, och klimatprogram	Vatten nyttjas med eftertanke av medarbetarna.

Klimatbudget – Konsumtion

Nämnden ska säkerställa att alla som har beställande roller ska hänvisas till kommunens interna återbruk i första hand.

Tabell 10 Nämndens klimatåtgärder inom området konsumtion.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
5.04 Utveckla och implementera arbetssätt för att öka det interna återbruket inom kommunens verksamheter.	Miljö-, och klimatprogram Handlingsplan för miljö-, och klimatprogram	Högre grad av cirkulärt användande av material medför besparing både av klimat och ekonomi.

Klimatbudget – Övriga områden

Klimatfrågor ska ges större fokus i nämndens löpande arbete och särskilt beaktas om möjlighet till förändrat arbetssätt finns.

Tabell 11 Nämndens klimatåtgärder inom övriga områden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
6.05 Stärka invånarnas möjligheter att engagera sig för klimatomställningen, genom kommunikation, kunskapsspridning och dialog.	Miljö-, och klimatprogram Handlingsplan för miljö-, och klimatprogram	Engagemang och eftertanke genomsyrar alla processer och vardagen på förvaltningen.

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Uppdrag 31. Förhindra att välfärden missbrukas genom att motverka alla former av välfärdsbrott och arbetslivskriminalitet i kommunens verksamheter och hos de leverantörer som anlitas av kommunen.

Nämnden har sedan några år tillbaka arbetat strukturerat med att ta fram interna rutiner, utbilda, samverka med andra myndigheter och bevaka omvärldsfaktorer som påverkar nämndens tillsyn. I samband med granskningen av årsräkning varje år genomförs därför en rad kontroller för att upptäcka och motverka välfärdsbrott. Det ska också säkerställas att den som tar uppdrag som god man inte ska ha någon intressekonflikt i förhållande till personen som beviljats insatsen.

Dessa rutiner ska fortlöpande utvärderas och utvecklas för att vässa nämndens tillsyn när det kommer till välfärdsbrottslighet. Vid misstanke om en felaktig utbetalning ska nämnden på ett strukturerat sätt underrätta berörd myndighet.

Tabell 12. Nämndens åtgärder till uppdrag 31. Förhindra att välfärden missbrukas genom att motverka alla former av välfärdsbrott och arbetslivskriminalitet i kommunens verksamheter och hos de leverantörer som anlitas av kommunen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortlöpande utbilda förvaltningens medarbetare, förtroendevalda och ställföreträdare om välfärdsbrott	Handlingsplan mot välfärdsbrott	Högre kompetens att identifiera, hantera och förebygga välfärdsbrott
Utveckla en samverkan och med sociala myndigheter i samverkanskommunerna	Handlingsplan mot välfärdsbrott	Erfarenhetsutbyte för att stärka arbetet med att identifiera och hantera eventuella välfärdsbrott
Utveckla nämndens rutiner för att upptäcka och motverka välfärdsbrott	Handlingsplan mot välfärdsbrott	Rutinerna är ändamålsenliga och effektiva för att upptäcka och motverka välfärdsbrott

Uppdrag 40. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och social gemenskap.

Nämndens målgrupp löper särskild risk för psykisk ohälsa och utanförskap. Med anledning av det behöver nämnden arbeta för att den som har behov av insatser ska få det så skyndsamt som möjligt. Anledningen att det i dagsläget finns vissa väntetider är för att nämnden ofta har svårt att hitta en ställföreträdare för de med omfattande eller komplexa behov. Däremot har nämnden, med extra resurser och en ny strategi, lyckats rekrytera fler nya ställföreträdare än föregående år. Detta planeras fortsätta även för kommande år. Det är viktigt med ett inflöde av nya ställföreträdare för att korta ner väntetiderna för att få en ställföreträdare, även för de med störst behov.

Tabell 13. Nämndens åtgärder till uppdrag 40. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och social gemenskap.

Nämndens åtgärd	Förväntade effekter av åtgärden
Förkorta väntetiden för den som är i behov av insatser	Snabba åtgärder för att förebygga och motverka psykisk ohälsa och utanförskap

Uppdrag 42. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Nämndens förmåga till civilt försvar tar sin utgångspunkt i nämndens krisberedskap och syftar till att inför och under höjd beredskap och ytterst krig, värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Planering för att minska sårbarheter, stärka kontinuitetshantering och öka förmågan att hantera samhällsstörningar behöver fortsätta och planeringen för civilt försvar stärkas i alla verksamheter. Ett systematiskt arbete med utbildning och övning krävs inom kommunala verksamheter och i samverkan med civilsamhället. Beredskap krävs även för att kunna arbeta analogt när vardagens tillgängliga teknik inte längre fungerar.

Nämnden har en beslutad kontinuitetshanteringsplan för att arbetet ska kunna fortlöpa utan avbrott vid eventuella störningar. Förvaltningen har strukturerat gått igenom tänkbara störningar och arbetat fram den plan som ligger till grund för att arbetat ska kunna fortsätta.

Tabell 14. Nämndens åtgärder till uppdrag 42. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Arbeta fortlöpande med åtgärder i enlighet med nämndens kontinuitetshanteringplan	Program för krisberedskap	Förvaltningen är väl rustad och kan fortsatt fungera utan avbrott vid en störning
Genomföra minst en övning i kontinuitetshantering varje år	Program för krisberedskap	Kunskapshöjande åtgärd som ska leda till att arbetet kan fortsatt utan avbrott vid en störning

Nämndmål: Granskningen av årsräkningar ska vara klar senast den 1 september 2026

Granskning av ställföreträdarnas årsräkningar utgör en viktig och omfattande del av nämndens tillsynsarbete. Årsräkningen är en sammanställning över huvudmannens ekonomi och i den redovisas hur ställföreträdaren har förvaltat huvudmannens medel och tillgångar under det gångna året.

Enligt lag ska ställföreträdare före den 1 mars varje år lämna in sin årsredovisning till överförmyndarnämnden. Nämndens mål är att förvaltningen senast den 1 september ska ha färdigställt granskningen av samtliga årsräkningar, vilket innebär att under perioden januari till september utgör granskningen en stor del av förvaltningens arbetsuppgifter. En noggrann och effektiv granskning av årsräkningar gör att oegentligheter snabbt kan upptäckas och åtgärdas.

Tabell 15. Nämndens åtgärder till Nämndmål: Granskningen av årsräkningar ska vara klar senast den 1 september 2026

Nämndens åtgärd	Förväntade effekter av åtgärden
Individuella mål för respektive handläggare	Tydliga mål och uppföljning för respektive handläggare med utgångspunkt i total arbetsmängd och kapacitet
Månadsmål på förvaltningsnivå	Måluppföljning med möjlighet till ändrade prioriteringar

Nämndmål: Överförmyndarnämnden ska säkerställa att särskild hänsyn tas till barns rättigheter i myndighetsutövningen

Den 1 januari 2020 blev FN:s konvention om barns rättigheter svensk lagstiftning. Vårt arbete ska utgå från barnkonventionens fyra huvudprinciper som handlar om alla barns lika värde och rättigheter (artikel 2), att vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas det som bedöms vara barnets bästa (artikel 3), varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) samt barnets rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet (artikel 12).

Sverige ratificerade barnkonventionen redan 1990, vilket innebär att nämnden sedan länge arbetat utifrån ett barnperspektiv, att barnets bästa och rättigheter alltid ska komma i första rummet. Inkorporeringen av konventionen har gett ett utvecklat och tydligare barnrättsfokus samtidigt som det kommer vidga barnets rätt att yttra sig i alla åtgärder som rör barnet.

Tabell 16. Nämndens åtgärder till Nämndmål: Överförmyndarnämnden ska säkerställa att särskild hänsyn tas till barns rättigheter i myndighetsutövningen

Nämndens åtgärd	Förväntade effekter av åtgärden
Barn ska få yttra sig i ärenden som gäller denne om det är lämpligt med hänsyn till barnets ålder och frågans art	Barnets inkluderas i ärenden som berör denne
Vid alla beslut som rör barn så ska barnrättskonsekvenser beaktas	Barnets behov och intressen ska särskilt beaktas vid beslut där barnet är berörd

Nämndmål: Överförmyndarnämnden ska tillse att äldre och personer med funktionsnedsättning upplever trygghet och tillgänglighet

Överförmyndarnämnden ska tillse att den kommuninvånare som har en ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare ska få det hen har rätt till, både ekonomiskt, socialt och rättsligt. Nämnden utreder behov av ställföreträdare och rekryterar ställföreträdare som ska kunna ta uppdrag som god man eller förvaltare. Det är viktigt att de av Uppsala läns invånare som behöver stöd i form av en god man eller förvaltare ska kunna känna både trygghet och frihet med denna insats som stöd. Därför ska överförmyndarnämnden alltid arbeta så att det finns tillräckligt med ställföreträdare, vilket innebär att det behövs ett årligt tillskott av ungefär 90 nya ställföreträdare.

Tabell 17. Nämndens åtgärder till Nämndmål: Överförmyndarnämnden ska tillse att äldre och personer med funktionsnedsättning upplever trygghet och tillgänglighet

Nämndens åtgärd	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra ungefär en rekryteringsträff per månad i värdkommunen Uppsala	Regelbundet inflöde av nya ställföreträdare
Genomföra minst en rekryteringsträff per år i samverkanskommunerna	Regelbundet inflöde av nya ställföreträdare i samtliga kommuner med särskilda insatser vid snedfördelning
Genomföra digitala rekryteringsinsatser	Göra informationsträffarna mer tillgängliga
Nya ställföreträdare erbjuds ett lämpligt första uppdrag	Nya ställföreträdarna erbjuds uppdrag som passar deras kompetens
Utvärdera genomförda rekryteringstillfällen	Synliggöra behov av riktade rekryteringsinsatser samt möjligheter till utveckling och förbättring
Genomföra riktade informationsinsatser om hur man lämnar synpunkter till funktioner nära huvudmännen	Säkerställa att synpunkter når oss och kan utredas

Nämndens åtgärd	Förväntade effekter av åtgärden
Utreda möjligheten att betala ut arvoden till ställföreträdare oftare	Fler nöjda ställföreträdare som vill fortsätta att ta uppdrag

Nämndmål: Ställföreträdare ska erbjudas nödvändig utbildning och kompetensutveckling

Sedan 2015 finns ett krav på att överförmyndarnämnden ska erbjuda ställföreträdarna utbildning. När ställföreträdare utbildas om sina rättigheter, skyldigheter och uppdragets innebörd ger det bättre förutsättningar för att uppdragen utförs på ett korrekt sätt. Att erbjuda kompetensutveckling till nya liksom redan utsedda ställföreträdare skapar bättre förutsättningar för att uppdragen utförs med hög kvalitet. Det i sin tur minskar risken för att huvudmän lider rättsliga eller ekonomiska förluster.

Nämnden har tagit fram en utbildning för nya ställföreträdare som kan ges såväl digitalt som platsbundet. Nämnden avser att under året vidareutveckla utbildningen, särskild vikt kommer att läggas vid att genom utbildningsinsatser göra fler ställföreträdare förtroga med e-tjänsten för redovisning och därigenom öka det antal redovisningar som inlämnas i digital form.

Nämnden har under året erbjudit sina regelbundna informationer till samverkanspartners såsom läkare, boendepersonal och biståndshandläggare i digital form. Erfarenheten av att ge information i digital form är att nämnden därigenom kan nå grupper som annars är svåra att nå ut till. Att nå fram till personer yrkesverksamma i samverkanskommunerna underlättas också av att informationen ges digitalt. Därför avser nämnden att erbjuda såväl platsbunden som digital utbildning i fortsättningen.

Tabell 18. Nämndens åtgärder till nämndmål: Ställföreträdare ska erbjudas nödvändig utbildning och kompetensutveckling

Nämndens åtgärd	Förväntade effekter av åtgärden
Erbjuda utbildning till både nya och befintliga ställföreträdare	Bättre förutsättningar för ställföreträdarna att utföra sina uppdrag på ett korrekt sätt
Genomföra och finnas tillgängliga för information- och utbildningsinsatser riktade mot viktiga samverkanspartners	Ökad kunskap om nämndens verksamhet hos våra samverkanspartners vilket leder till bättre utredningar
Genomföra två vidareutbildande föreläsningar per år	Ställföreträdarna ges möjlighet till kompetensutveckling i sitt uppdrag

Indikatorer

Tabell 19. Nämndens indikatorer till Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Målsättning	2023	2024	2025	Nr MoB
Måluppfyllnad granskning av årsräkningar	96%	95,2%	100%	
Antal nya ställföreträdare	58 st	82 st	>107 st	

Budget 2026

Tabell 20. Nämndens driftbudget

	Budget 2026	Budget 2025	Prognos 2025
Försäljning verksamhet	16,2	15,8	15,1
Summa intäkter	16,2	15,8	15,1
Kostnader för arbetskraft	-33,9	-32,2	-31,6
Övriga kostnader	-7,1	-7,7	-6,5
Summa kostnader	-41,0	-39,9	-38,2
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader			
Summa nettokostnader	-24,8	-24,1	-23,1
Kommunbidrag fördelat per verksamhet			
Politisk verksamhet (1)	22,3	21,7	21,7
Särskilt riktade insatser (6)	2,5	2,4	2,4
Summa kommunbidrag	24,8	24,1	24,1
Resultat	0,0	0,0	1,1

Nämndens investeringar

Tabell 21. Nämndens investeringar

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Pågående		0,0	0,0	0,0	0,0
Nya objekt		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Bilaga 1 Styrdokument

- Handlingsplan mot välfärdsbrott
- Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning
- Program för krisberedskap och civilt försvar 2024-2027
- Policy för digital transformation
- Arbetsgivarpolicy
- Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Nämndens uppföljning:

- Uppföljning av ärenden: individuppföljning görs när nämndens interna kontroll följs upp kvartalsvis
- Händelsestyrd uppföljning: det vill säga uppföljning utifrån signaler om att något inte står rätt till. Det görs när nämnden hanterar individärenden exempelvis klagomål på gode män och förvaltare
- Uppföljning av nämndens verksamhetsplan
- Uppföljning av nämndens internkontrollplan
- Ekonomisk uppföljning månadsvis med delårsbokslut i april och augusti samt helårsbokslut vid årsskiftet

Vid avvikelser:

Vid varje delårsuppföljning och vid årsbokslutet bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges uppdrag och nämndens egna mål. Bedömningen baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder med stöd av indikatorer. Vid dessa tillfällen följs även den interna kontrollen upp och nämnden fattar beslut om åtgärder i de fall den visar på avvikelser eller brister.

Nämnden följer upp klagomål på gode män och förvaltare vid varje nämndsammanträde. I de fall nämnden bedömer att ställföreträdaren är olämplig kan nämnden fatta beslut om att hen ska bytas ut.

Nämnden följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året och redovisar ett periodiserat resultat månadsvis. Detta innebär att nämnden varje månad jämför det ackumulerade resultatet med budget och gör en helårsprognos. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belasta rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska läge.

En fördjupad uppföljning per verksamhetsområde och delverksamhet sker per mars, per augusti samt i årsbokslut. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på minst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat, ska nämnden besluta om åtgärder.

Bilaga 3 Åtgärder med särskilt fokus på omställning och nyskapande

För att hantera förändringstryck, nya arbetssätt, nytänkande produkter och tjänster och förmåga att nyttja nya tekniska lösningar behövs åtgärder för att stärka nämndens omställningsförmåga. Detta är avgörande för möjligheten att lösa välfärden och kommande samhällsutmaningar.

Nämnden arbetar redan idag för att ligga i framkant bland överförmyndarverksamheter nationellt inom digitalisering och effektivisering. Med ett strukturerat samarbete både med leverantörer och andra samarbetsmyndigheter kan vi tillsammans skapa ett klimat för utveckling och effektivisering. Vi arbetar också för att ha en kultur på arbetsplatsen där nya idéer och utvecklingsförslag premieras genom snabba åtgärder och möjlighet att påverka.

Nämnden kartlägger hur AI och automatisering kan göra vissa av förvaltningens uppgifter på ett säkert sätt, både informationssäkert och rättssäkert, så att medarbetare och ställföreträdare kan lägga mer tid på de som behöver nämndens insatser. Genom detta skapar vi också ett aktivt lärande i organisationen.

Tabell 22. Nämndens åtgärder till nämndmål: [Namn på nämndmål]

Nämndens åtgärd	Koppling till innovation	Förväntade effekter av åtgärden
Frigöra interna resurser för förändringsarbete	Med ett mindre kansli behövs personal som kan arbeta fokuserat för att arbeta nyskapande och innovativt	Stärkt innovationsförmåga och genomförande av de förslag och idéer som redan finns och tas fram av verksamheten löpande

Tabell 7. Nämndens åtgärder som planeras att genomföras på ett nytänkande sätt.

Bilaga 4 Långsiktig målsättning

Inledning

Överförmyndarnämnden ska på längre sikt arbeta med en tydlig vision och målsättning. Syftet är att stärka nämndens utveckling och ha en kontinuitet i de förändringar som genomförs. Förändringar tar tid och sträcker sig ofta över många år samtidigt som moment som redan är välfungerande behöver stärkas för att kunna fortlöpa över tid. Målen som beskrivs i verksamhetsplanen ska följa andan i de långsiktiga målsättningar som nämnden beslutat om. Vid förändrade omständigheter kan nämnden behöva revidera sina långsiktiga mål vilket då ska ske i samband med beslut om en ny verksamhetsplan.

Rättssäkerhet

Överförmyndarnämndens verksamhet ska vara rättssäker för den enskilde och sträva efter ett högt förtroende från medborgarna i länet. Detta kräver en hög saklighet, transparens, kompetens och förståelse från medarbetarna på förvaltningen samt nämndens ledamöter. Lagar och regler ska alltid efterföljas och när det finns möjlighet till flexibilitet ska denna nyttjas till den enskildes bästa. Kvaliteten på handläggningen av nämndens ärenden ska följas upp genom en väl utarbetad intern kontroll.

Tillgänglighet

Nämndens verksamhet ska utåt sett vara tillgänglig för medborgarna genom en tydlighet och ett klart språk i alla sammanhang. Nämndens informationsmaterial ska regelbundet ses över och anpassas efter mottagaren. Det ska vara tydlig för den som tar del av nämndens information i olika forum vad nämndens uppdrag är och hur de kan söka nämndens stöd.

Arbetsmiljö

Överförmyndarnämnden ska kunna kalla sig en modern arbetsplats. För att kunna göra det krävs att förvaltningen arbetar för att möjliggöra ett flexibelt och digitalt arbetssätt i alla processer. Syftet är att stärka arbetsmiljön och minska sjukfrånvaron och personalomsättningen. I förlängningen leder detta till att nämndens arbete drivs av engagerade och effektiva medarbetare.